

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสัมพันธ์ (Correlational Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยระดับนักเรียนและปัจจัยระดับโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนและเพื่อสร้างสมการพยากรณ์ในการทำนายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี โดยใช้ตัวแปรระดับโรงเรียนและตัวแปรระดับนักเรียนเป็นตัวทำนาย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคพหุระดับ (Multilevel Analysis) ด้วยโมเดลเชิงเส้นตรงระดับลดหลั่น (HLM: Hierarchical Linear Models) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 1,290 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และครูที่สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 430 คน ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ทั้งครูที่สอนวิชาสามัญและครูที่สอนวิชาศาสนา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามจำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับนักเรียนและแบบสอบถามสำหรับครูผู้สอน โดยแบบสอบถามสำหรับนักเรียนประกอบด้วยแบบสอบถามเจตคติต่อการเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.896 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.832 แบบสอบถามการสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.836 และแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.879 ส่วนแบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนประกอบด้วย แบบสอบถามคุณภาพการสอนของครู มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.965 และแบบสอบถามสภาพแวดล้อมทางวิชาการของโรงเรียนมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.912

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าสถิติพื้นฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และใช้โปรแกรม HLM. for Window version 4.04 ในการวิเคราะห์พหุระดับ (Multilevel Analysis) ด้วยเทคนิคโมเดลเชิงเส้นตรงระดับลดหลั่น ซึ่งมีรูปแบบการวิเคราะห์เป็น 2 ระดับ คือ 1) การวิเคราะห์ระดับนักเรียน มี 2 ขั้นตอน โดยขั้นตอนแรกเป็นการวิเคราะห์ขั้นโมเดลศูนย์ (Null Model) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ขั้นแรกเพื่อให้เห็นภาพรวมของตัวแปรตามโดยไม่นำตัวแปรอิสระใด ๆ เข้ามาร่วมในการพิจารณาเพื่อตรวจสอบว่าตัวแปรตามมีความแปรปรวนภายในหน่วยหรือระหว่างหน่วยเพียงพอที่จะวิเคราะห์

ตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลในขั้นตอนต่อไปหรือไม่ และสำหรับขั้นตอนที่สองคือการวิเคราะห์ชั้นโมเดลแบบง่าย (Simple Model) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์โดยนำตัวแปรอิสระระดับนักเรียน (Macro Level) เข้ามาวิเคราะห์ทีละตัว เพื่อตรวจสอบว่าตัวแปรอิสระเหล่านั้นมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือไม่ มีความแปรปรวนระหว่างหน่วยที่ศึกษาเพียงพอที่จะนำไปวิเคราะห์หาผลของตัวแปรอิสระระดับโรงเรียนต่อไปหรือไม่ 2) การวิเคราะห์ชั้นโมเดลตามสมมติฐาน (Hypothetical Model) เป็นการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบอิทธิพลของตัวแปรระดับโรงเรียนที่มีต่อตัวแปรตามระดับนักเรียน

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาปัจจัยระดับนักเรียนและปัจจัยระดับโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนและเพื่อสร้างสมการพยากรณ์ในการทำนายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ตัวแปรระดับโรงเรียนและตัวแปรระดับนักเรียนเป็นตัวทำนาย สรุปผลได้ดังนี้

1. ตัวแปรในระดับนักเรียนที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี โดยใช้เทคนิคพหุระดับ พบว่า ตัวแปรอิสระระดับนักเรียนทั้ง 3 ตัว คือ เจตคติต่อการเรียน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน และการสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ตัวแปรอิสระระดับนักเรียนสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ร้อยละ 40.47

2. ตัวแปรในระดับโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี โดยใช้เทคนิคพหุระดับ พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัว คือ คุณภาพการสอนของครู และสภาพแวดล้อมทางวิชาการของโรงเรียนต่างส่งผลทางบวกต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยของโรงเรียน (β_0) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเท่ากับ 0.216 และ 0.237 ตามลำดับ โดยตัวแปรทั้งสองสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ร้อยละ 50.7

3. สมการพยากรณ์ในการทำนายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ตัวแปรระดับโรงเรียนและตัวแปรระดับนักเรียนเป็นตัวทำนาย ได้สมการดังนี้

การวิเคราะห์ภายในโรงเรียน (Within-Unit Model)

$$AMI(Y_{ij}) = 3.784 + 0.499(ATTL)_{ij} + 0.229(TSR)_{ij} + 0.239(SUPP)_{ij}$$

การวิเคราะห์ระหว่างโรงเรียน (Between-Unit Model)

$$\beta_{0j} = 3.780 + .216(QUAIN) + .237(CLIMA)$$

$$TSR(\beta_{2j}) = .223 + .376(QUAIN)$$

อภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยระดับนักเรียนและปัจจัยระดับโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมีประเด็นในการอภิปรายผล ดังนี้

1. ปัจจัยระดับนักเรียนที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดปัตตานี ได้แก่ เจตคติต่อการเรียน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน และการสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง โดยตัวแปรทั้ง 3 ตัว ต่างมีอิทธิพลทางบวกต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถอภิปรายผล แต่ละตัวแปรดังนี้

1.1 เจตคติต่อการเรียน จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เจตคติต่อการเรียนมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่า เจตคติต่อการเรียนของนักเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่างอยู่ในระดับที่สูง และตัวแปรทั้งสองตัวมีความสัมพันธ์กันสูงเช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นว่า ถ้านักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนสูงก็จะส่งผลให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงด้วยเช่นกัน เนื่องจากเจตคติเป็นความรู้สึกหรือท่าทีของบุคคล ที่มีต่อบุคคล วัตถุสิ่งของหรือสถานการณ์ต่างๆ เป็นไปในทำนองที่พึงพอใจ หรือไม่พึงพอใจ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย นอกจากนี้ เจตคติเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ หากผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนก็ย่อมทำให้เกิดความพยายามในการฝ่าอุปสรรคแม้เนื้อหาจะยากเพียงใด นักเรียนก็มีความกระตือรือร้นมีความพยายามในการเรียนและมีความมุ่งมั่นอดทนต่อการทำความเข้าใจบทเรียน สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ วันทนา กิติทรัพย์กาญจนา (2546) ที่พบว่า เจตคติต่อวิชาฟิสิกส์ เป็นปัจจัยด้านตัวนักเรียนที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟิสิกส์และมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟิสิกส์ เช่นเดียวกับการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับ

แรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาพาณิชยการและสาขายานยนต์ในวิทยาลัยสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 ของ วงศ์รอง บุญชูศรี (2549) พบว่า เจตคติต่อการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อแรงจูงใจในการเรียน และจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของ จำริญ เทียมธรรม (2546) พบว่า เจตคติต่อการเรียน กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นำหนักความสัมพันธ์ของเจตคติต่อการเรียนส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ จุฑาทิพย์ชาติสุวรรณ (2548) ศึกษาพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.2 สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจาก สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนคือ การปฏิสัมพันธ์กันระหว่างครูกับนักเรียนทั้งภายในและนอกห้องเรียน ความสนใจของครูที่มีต่อนักเรียน ดังนั้นนักเรียนที่มีระดับสัมพันธภาพที่ดีกับครูสูง ก็จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนสูงเช่นเดียวกัน ประเมศว์ วัฒนโอภาส และคณะ (2548) พบว่า ปัจจัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา วาสุกี และ ไกล่รุ่ง เก่าบริบูรณ์ (2544, ทศพรอันสงคราม, 2545) พบว่าสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน และสามารถพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกับ Rugutt (2004) ที่พบว่า ความสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนมีอิทธิพลทางบวกต่อแรงจูงใจของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ Pascarella and Tarenzini (1991) ได้กล่าวว่า ปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนกับอาจารย์เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาการเรียนของนักเรียน ถ้าความสัมพันธ์ของนักเรียนกับอาจารย์เป็นไปในทางบวกจะนำผลกระทบบวกทางบวกต่อแรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน เป็นไปได้ที่จะพิจารณาว่าสัมพันธภาพทางลบของนักเรียนและครูน่าจะส่งผลให้ทางลบต่อแรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของ Khamis, Vivian; Dukmak, Samir and Elhoweris, Hala (2008) ที่พบว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนและครูมีสามารถทำนายแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนมัธยมต้นและมัธยมปลายในประเทศสาธารณรัฐอาหรับเอมิเรตได้

1.3 การสนับสนุนทางด้านการเรียนของผู้ปกครอง จากการศึกษา พบว่าการสนับสนุนทางด้านการเรียนของผู้ปกครองมีอิทธิพลทางบวกต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สอดคล้องกับการศึกษาของ ลักษณะ บุญนิมิต (2542) ที่พบว่า บทบาทของผู้ปกครอง ครู และเพื่อนในการส่งเสริมการเรียนภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจ

ในการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัด กรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร เช่นเดียวกับการศึกษาของ วิสิทธิ์ โจรนไพรวงศ์ (2545) ที่พบว่า การสนับสนุนส่งเสริมทางการเรียนจากครอบครัวส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางวิทยาศาสตร์ และจากการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังของนักเรียนที่ได้รับปริญญาจากวิทยาลัยนาวิกโยธิน เพื่อระบุปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนพื้นเมืองอเมริกัน พบว่า แรงจูงใจและกำลังใจในการเรียนของนักเรียนมาจากครอบครัวซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมให้การเรียนของตนเองได้บรรลุผลสำเร็จสูงขึ้น (Rindone, Pauline, 1988) นอกจากนี้ กิจจา กำแหง (2531) เรื่อง ศึกษาแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและนิสิตที่เรียนต่างระดับชั้นปีและต่างแผนการเรียนกัน พบว่า การให้การสนับสนุนในการเรียนภาษาอังกฤษของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ ทางบวกกับความเข้มของแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย นิสิตชั้นปีที่ 1-2 นักเรียนและนิสิตที่เรียนแผนการเรียนศิลป์-ภาษาและแผนการเรียนวิทย์-คณิต เนื่องจาก การที่ผู้ปกครองเอาใจใส่ติดตามผลการเรียน จัดสถานที่และบรรยากาศที่เหมาะสมให้นักเรียนทำกิจกรรมทางการเรียน มีการส่งเสริมให้กำลังใจ ช่วยจัดหาอุปกรณ์การเรียนรวมทั้งช่วยแก้ปัญหาในการเรียนทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการที่เรียนเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูง ดังนั้น ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้แก่เด็ก การให้ความช่วยเหลือสนับสนุนเด็กในเรื่องของการเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งเพื่อให้เด็กมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ผลจากการที่พ่อแม่ผู้ปกครองมุ่งให้เด็กเรียนเก่งเฉพาะในโรงเรียน โดยขาดการสนับสนุนให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งที่อยู่นอกเหนือจากหนังสือเรียน จะส่งผลให้เด็กขาดความฉลาดเฉลียว ขาดทักษะการคิด ขาดความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ซึ่งล้วนแต่สำคัญต่อการศึกษาระดับที่สูงขึ้น และมีผลต่อการสร้างความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน การเรียนการสอนในโรงเรียนสามารถพัฒนาเด็กได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น เนื่องจากความจำกัดในเรื่องงบประมาณ ความจำกัดของจำนวนครู ซึ่งทำให้ไม่สามารถดูแลเด็กได้อย่างทั่วถึง ดังนั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครอง ที่ควรใช้เวลาแก่เด็ก เพื่อสนับสนุนพวกเขาในการเรียนรู้สิ่งอื่น ๆ นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน หลังจากการเรียนในแต่ละวันควรถามเด็กว่า ได้เรียนรู้อะไรบ้างจากห้องเรียน มีอะไรที่ยังไม่เข้าใจบ้าง และให้ย้ำว่าไม่ควรหยุดความสงสัยไว้เพียงเท่านั้น ควรต้องไปหาความรู้เพิ่มเติม ซึ่งจะทำให้พวกเขาแตกต่างจากเพื่อนคนอื่น ๆ ในห้องเรียน และผลพลอยได้จากการที่สอนให้เด็กรู้จักหาความรู้เพิ่มเติมจากสิ่งที่เรียนมาคือ ทำให้พวกเขากลายเป็นคนที่ไม่ทำในสิ่งที่สบายหรือทำสิ่งง่าย ๆ แต่ยินดีเลือกที่จะยากลำบากเพื่อให้ไปถึงเป้าหมาย (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2550)

2. ปัจจัยระดับโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดปัตตานี ได้แก่ คุณภาพการสอนของครูและสภาพแวดล้อมทางวิชาการของโรงเรียน โดยตัวแปรทั้ง 2 ตัว ต่างมีอิทธิพลทางบวกต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน จากผลการค้นพบ อภิปรายผล ดังนี้

2.1 คุณภาพการสอนของครู จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า

คุณภาพการสอนของครูมีส่วนช่วยส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสอดคล้องกับศึกษาของ พิเศษ ภัทรพงษ์ (2549) ที่พบว่า คุณภาพการสอนของอาจารย์การรับรู้ของ นักศึกษามีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่อวิชาดนตรีของนักศึกษาวิชาเอกดนตรีระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา เตชา ลุนาวงค์ (2546) ศึกษาเรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพล ต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า คุณภาพการสอน เป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัย มหาสารคาม เช่นเดียวกันกับ อัครพงศ์ สุขมาตย์ (2545) ที่ศึกษา รูปแบบความสัมพันธ์ของ องค์ประกอบที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปี ที่ 1 จังหวัดปัตตานี จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบเต็มรูป พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูป ที่เป็นสาเหตุทางตรงต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ คือ คุณภาพการสอน ดังนั้น ครูจะต้องปรับบทบาท การสอนของตนเองมาเป็นผู้ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจของผู้เรียนให้เกิดขึ้นให้มากที่สุด ซึ่ง สามารถทำได้โดยการพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ของครู เช่น - การแจ้งวัตถุประสงค์ของการเรียน ให้นักเรียนทราบ- การสร้างบรรยากาศที่ท้าทาย กระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นของนักเรียน การ มอบหมายงานตามความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้ นักเรียนมีโอกาสประสบความสำเร็จใน การเรียน มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย จากการศึกษาของ รัชดา เบ็ญจะอาแว. (2546) พบว่า มีกิจกรรมระหว่างกิจกรรมประกอบการสอนกับระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และ ครูผู้สอนสามารถนำกิจกรรมประกอบการสอนโดยใช้ศูนย์การเรียนรู้ไปใช้ในการพัฒนาการเรียน การสอนให้กับนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำได้ เช่นเดียวกับ วรลักษณ์ เวโน (2549) ที่ พบว่า การเรียนโดยบทเรียนบนเครือข่ายส่งผลให้แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 สูงขึ้น นอกจากนี้ ผู้สอนควรให้ข้อมูลย้อนกลับและเสนอแนะการพัฒนาการเรียนรู้อของ นักเรียน มีการช่วยเหลือให้นักเรียนแต่ละบุคคลได้สามารถวิเคราะห์ความสามารถของตนเองใน การเรียนรู้ที่ดีขึ้นได้ การเรียนรู้ร่วมกับนักเรียน เช่น การช่วยให้นักเรียนฝึกตั้งเป้าหมายและรู้จัก วางแผนการเรียน การช่วยให้นักเรียนได้ประเมินตนเองจากผลงานที่ทำและนำข้อมูลมาช่วย ปรับปรุงการเรียนรู้อให้ดียิ่งขึ้น จากการศึกษาผลของการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงานที่มีต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 ของ ศิริมนตร์ ชินวงศ์ (2542) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการประเมินโดยใช้ แฟ้มสะสมงานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์สูง กว่านักเรียนที่ได้รับการประเมินผลตามปกติ และครูควรช่วยให้นักเรียนได้ค้นพบความสามารถ ของตนเองในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ และส่งเสริมให้ได้รับความสำเร็จ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) อย่างไรก็ตามผลจากการศึกษาในครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ วรงค์รอง บุญชูศรี (2549) ที่พบว่า คุณภาพและพฤติกรรมการสอนของครูไม่สัมพันธ์กับแรงจูงใจในการเรียนของ

นักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาพาณิชยกรรมและสาขายานยนต์ในวิทยาลัยสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4

2.2 สภาพแวดล้อมทางวิชาการของโรงเรียน จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า สภาพแวดล้อมทางวิชาการของโรงเรียนเป็นปัจจัยระดับโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน แสดงให้เห็นว่า สภาพแวดล้อมทางวิชาการทั้งในและนอกห้องเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเสริมสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียน ซึ่งจะเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนรู้แก่ผู้เรียน การที่โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ความสามารถของนักเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการต่างๆ ในหลักสูตร และส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วม กิจกรรมด้านวิชาการรวมทั้งจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างเพียงพอและสอดคล้องกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดให้มีห้องปฏิบัติการต่างๆ และจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากห้องปฏิบัติการเหล่านั้นย่อมส่งผลให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ ประจวบ ทองศรี (2546) พบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา นอกจากนี้ การที่บรรยากาศของห้องเรียนเหมาะต่อการเรียนการสอน ภายในห้องเรียนมีอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้เรียนอย่างเพียงพอ มีประสิทธิภาพ มีการจัดตำราเรียนวัสดุอุปกรณ์ที่มีความสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ครูนักเรียนและท้องถิ่น มีการนำสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาใหม่ๆ เข้ามาใช้ในสถานศึกษาอยู่เสมอ ส่งเสริมให้มีการสอนซ่อมเสริมอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับผู้เรียน จะเป็นการเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนแก่ผู้เรียน เตชะ ลุนาวงค์ (2546) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า บรรยากาศในชั้นเรียน เป็นตัวแปรในรูปแบบที่เป็นสาเหตุทางอ้อมต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนิสิตปริญญา เนื่องจาก สิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมการเรียนของวัยรุ่น คือ การที่โรงเรียนมีห้องสมุดที่มีบรรยากาศทางวิชาการให้เป็นแหล่งค้นคว้าทำงาน หรือพักผ่อนด้วยการอ่านหนังสือ มีห้องแนะแนวที่สามารถนัดพบครูแนะแนวได้ยามที่มีปัญหา มีม้านั่งรอบๆ บริเวณโรงเรียนตามได้ต้นไม้เพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน (พรพิมล เจียมนาครินทร์, 2539)

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2539) ได้เสนอแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ เช่น มีการจัดศูนย์สารสนเทศ หรือข้อมูลข่าวสาร การจัดห้องและมุมนิทรรศการ การจัดพิพิธภัณฑ์การศึกษาในโรงเรียน การจัดห้องวิชาต่างๆ และปฏิบัติการ การจัดห้องสมุด ห้องสมุดเกมการศึกษา การจัดศูนย์สื่อการศึกษา และการจัดห้องโสตทัศนูปกรณ์เพื่อการศึกษา นอกจากนี้ควรมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ทั้งในและนอกหลักสูตรในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ในเวลาและนอกเวลา ที่โรงเรียนนักเรียนหรือครูจัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมเหล่านั้นได้มากที่สุด โดยความสมัครใจ กิจกรรมเหล่านั้นไม่มีการวัดผลได้และตก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า ตัวแปรระดับนักเรียนและตัวแปรระดับโรงเรียนซึ่งได้แก่ เจตคติต่อการเรียน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน การสนับสนุนทางด้านการเรียนของผู้ปกครอง คุณภาพการสอนของครู และสภาพแวดล้อมทางวิชาการของโรงเรียน ต่างมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น เพื่อให้ให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.1 ผู้ปกครองนักเรียน เนื่องจากผู้ปกครองคือผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้แก่ นักเรียน ดังนั้นผู้ปกครองควรให้การสนับสนุนทางด้านการเรียนของนักเรียนอย่างจริงจัง เอาใจใส่และติดตามการเรียนการเรียนของนักเรียนอยู่เสมอ และให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในทุก ๆ ด้านเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ยังพบว่า เจตคติต่อการเรียนส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ดังนั้นผู้ปกครองเองควรมีส่วนในการเสริมสร้างเจตคติต่อการเรียนที่ดีแก่นักเรียน โดยการที่ผู้ปกครองเองควรมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนเพื่อเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน

1.2 ครูผู้สอน ครูผู้สอนสามารถช่วยเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้โดยการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนให้แก่ผู้เรียน เนื่องจากครูผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้ ดังนั้นในการจัดการเรียนจึงควรมีความยืดหยุ่น ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนแต่ละบุคคล ใช้สื่อการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับบทเรียน รวมทั้งมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายรูปแบบ นอกจากนี้ครูผู้สอนควรมีความเป็นกันเองกับผู้เรียน ยิ้มแย้มแจ่มใส ช่วยแก้ไขปัญหาทางด้านการเรียนพร้อมทั้งเสริมสร้างกำลังใจให้แก่ผู้เรียน

1.3 ผู้บริหารโรงเรียน จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ตัวแปรระดับโรงเรียนซึ่งได้แก่ คุณภาพการสอนของครู และสภาพแวดล้อมทางวิชาการของโรงเรียนมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน แสดงว่า นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีคุณภาพการสอนของครูและสภาพแวดล้อมทางวิชาการต่างกันย่อมมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน เช่นเดียวกัน ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นบุคคลสำคัญในการกำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมคุณภาพการสอนของครู และสร้างสภาพแวดล้อมทางวิชาการของโรงเรียนโดยมีการนิเทศติดตามการสอนของครู สนับสนุนครูเข้ารับการอบรมทางวิชาการเพื่อส่งเสริมคุณภาพการสอนของครู

รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมทางวิชาการ ส่งเสริมบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ สร้างแหล่งการเรียนรู้ ภายในโรงเรียน ส่งเสริมให้มีการจัดห้องเรียนสถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ที่มี ประสิทธิภาพเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมทางวิชาการที่ดีแก่โรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ความแปรปรวนของตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ยังสามารถอธิบายได้ด้วยตัวแปรอื่นๆ ดังนั้น ควรมีการศึกษาว่า ยังมีตัวแปรใดอีกบ้างที่มี อิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เช่น การอบรมเลี้ยงดู สัมพันธภาพ ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน ความคาดหวังในการศึกษาต่อ ความสามารถในการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหาร และวัฒนธรรมองค์กร

2.2 การวิจัยในครั้งนี้อาจใช้เทคนิคพหุระดับในการวิเคราะห์ข้อมูลแม้จะสามารถ ทำนายหรืออธิบายตัวแปรตามได้อย่างครอบคลุมแต่ยังไม่ได้ให้ความสนใจต่อโครงสร้าง ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปร ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปควรนำเทคนิคการวิเคราะห์ เชิงสาเหตุแบบพหุระดับมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ตามระดับลดหลั่นกันของข้อมูลของตัวแปรทำนายซึ่งสาเหตุกับตัวแปรตามซึ่งเป็นผลในแต่ละ ระดับชั้นของข้อมูล

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้อาจใช้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล 2 ระดับ ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว โครงสร้างของข้อมูลทางการศึกษามีหลายระดับ ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปอาจ นำเอาตัวแปรในระดับที่สูงขึ้นเข้ามาร่วมในการวิเคราะห์ด้วย เช่น ตัวแปรที่อยู่ในระดับเขตพื้นที่ การศึกษา หรือวิเคราะห์ข้อมูล 3 ระดับ แบบติดตามระยะยาวซึ่งเป็นการวัดซ้ำในแต่ละช่วงเวลา อาจจะเป็นในแต่ละปีการศึกษา หรือในแต่ละภาคเรียน